

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 348/04-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Pavla Karu, bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. R. O., B., vo veci porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupmi Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 230/90 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 208/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Pavla Karu o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. októbra 2004 doručená sťažnosť Pavla Karu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupmi Okresného súdu Bratislava V

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 230/90 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 208/03.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ podrobne opísal priebeh konania na okresnom súde a krajskom súde. Poukázal na opakované prietahy v označených konaniach od roku 1991 a okrem iného uviedol: *„Tým, že Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave postupoval tak, že svojím konaním spôsobil prietahy v konaní sp. zn. 12 C 230/90 (vedené na Okresnom súde Bratislava V), 4 Co 208/03 (vedené na Krajskom súde v Bratislave), hoci v zmysle citovaných ustanovení OSP má postupovať tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná a vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá porušil ústavné právo tejto fyzickej osoby – sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky.“*

Pri opísaní skutkového stavu sťažovateľ ďalej uviedol:

„Okresný súd v Bratislave V následne dňa 29. 5. 2003 vydal rozsudok ktorým navrhovateľovi – sťažovateľovi priznal sumu 133.193,- Sk. Voči tomuto rozsudku navrhovateľ aj odporca podali odvolanie. Dňa 9. 6. 2004 Krajský súd vyniesol vo veci rozsudok. Tento sa stal právoplatným a vykonateľným 16. 8. 2004.“

Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby vydal tento nález:

„1. Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave tým, že v dôsledku svojej nečinnosti nekonal vo veci č. k. 12 C 230/90 a 4 Co 208/03 porušil základné práva na súdnu a inú právnu ochranu Pavla Karu, bytom B. upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov upravené v § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave sú povinné spoločne zaplatiť Pavlovi Karovi, bytom B. primerané finančné zadosťučinenie v sume 700.000,- Sk do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave sú povinné spoločne zaplatiť všetky trovy konania vrátane právneho zastúpenia do 15 dní odo dňa doručenia tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom odmietnutia sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť okrem iného nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 122/02), a tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej (mutatis mutandis III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná judikatúra).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť aj vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v tomto prípade okresného súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu

a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

1. Sťažovateľ v časti sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupmi okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach, ktoré odôvodňuje tým, že všeobecné súdy nepostupovali podľa § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Porušenie tohto základného práva vidí sťažovateľ aj v tom, že *„Dosiachnutie právoplatného a vykonateľného rozsudku (16. 8. 2004) po vyše 13 a pol rokoch odo dňa podania návrhu (30. 1. 1990) možno považovať za exemplárny prípad porušenia spomenutého základného ľudského práva (...).“*

Pri posudzovaní sťažnosti v tejto časti ústavný súd vychádzal zo svojej stabilnej judikatúry, podľa ktorej „k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby“ (m. m. II. ÚS 71/97, I. ÚS 35/98, PL. ÚS 15/98).

Z uvedenej sťažnosti vyplýva, že okresný súd vo veci sťažovateľa na základe ním podanej žaloby konal a rozsudkom č. k. 12 C 230/90-225 z 29. mája 2003 aj rozhodol. Proti tomuto rozsudku podal však odvolanie okrem iného i sťažovateľ, na základe ktorého krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 208/03-253 z 9. júna 2004 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v časti potvrdil a v časti zmenil. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 C 230/90 z 29. mája 2003 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 208/03 z 9. júna 2004 nadobudol právoplatnosť 12. augusta 2004.

Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd a krajský súd vo veci sťažovateľa konali a právoplatne rozhodli, z čoho vyplýva, že medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a postupom všeobecných súdov v označených konaniach nie je príčinná súvislosť, a preto bola sťažnosť v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pri posudzovaní sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd vo veci zistil, že napadnuté konanie všeobecných súdov bolo právoplatne skončené 12. augusta 2004, keď rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 C 230/90 z 29. mája 2003 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 208/03 z 9. júna 2004 nadobudol právoplatnosť.

V nadväznosti na to ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že v čase, keď mu bola doručená sťažnosť, t. j. 18. októbra 2004, už bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal pred skončením predmetného konania.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (m. m. I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý, čo sa týka oblasti občianskeho súdneho konania, vyjadruje predovšetkým záujem na tom, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu.

Podľa svojej ustálenej judikatúry (m. m. II. ÚS 32/00, III. ÚS 116/01, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, III. ÚS 109/03) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom) ešte trvalo. Preto ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že konanie, v ktorom sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo právoplatne skončené ešte pred podaním jeho sťažnosti ústavnému súdu, a teda k porušovaniu označeného základného práva už nedochádza, sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z účelu práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, ktorým, ako už bolo uvedené, je odstránenie stavu právnej neistoty.

Ústavný súd opakovane judikoval, že jedným zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou fyzická osoba alebo právnická osoba namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03).

Vzhľadom na tieto okolnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, tak ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, a bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2004